

**Mál nr. 51/2021****M og  
V vegna ábyrgðartryggingar bifreiðarinnar A****Ágreiningur um skerðingu bótaréttar vegna líkamstjóns farþega í A.****Gögn.**

Málskot, dags. 04.02.2021, ásamt fylgiskjölum 1-6.

Bréf V, dags. 25.02.2021 ásamt fylgiskjölum.

**Málsatvik.**

Um hádegi hinn 7. desember 2019 varð M fyrir líkamsmeiðslum þegar A, sem hún var farþegi í, hafnaði á ljósastaur við Reykjanesbraut. X ók bifreiðinni en samkvæmt gögnum málsins var hún undir áhrifum lyfja við aksturinn, og samkvæmt matsgerð Rannsóknarstofu í lyfja- og eiturefnafræði var fullvíst að hún hafi ekki getað stjórnað bifreið örugglega af þeim sökum. Samkvæmt lögregluskýrslu um atvikið, dags. 8. desember 2019, var X sljó í hreyfingum, göngulagi og tali og sviplítill í kjölfar atviksins. Þá sagðist hún hafa tekið Gabapentin, Seroquel, Truxal og Risodil, en um er að ræða svefnlyf, taugalyf og niðurtröppunarlyf, kvöldið áður. Á grundvelli þessa er það afstaða V að M þurfi að bera 2/3 hluta tjóns síns sjálf enda hafi það ekki getað dulist henni að X var undir áhrifum sljóvgandi lyfja við aksturinn og hafi M því sýnt af sér stórkostlegt gáleysi með því að taka sér far með X. M fellir sig ekki við þá niðurstöðu og telur að hún hafi ekki mátt vita að X var undir áhrifum sljóvgandi lyfja við aksturinn. X hafi sótt M og kærasta hennar á Keflavíkurlugvöll og hafi M því ekki getað vitað hvaða lyfja X hafi neytt daginn áður, enda hafi M þá verið erlendis. Skilyrði fyrir skerðingu bótaréttar M séu þau að hún hafi vitað eða mátt vita af ástandi X og þar með sýnt af sér stórkostlegt gáleysi með því að taka sér far með henni. Ástand X hafi alls ekki legið í augum uppi, X sé með MS, hafi sjálf ekki fundið fyrir áhrifum lyfjanna, og þann sljóleika X sem lýst er í lögregluskýrslu megi allt eins rekja til þess áfalls sem atvikið hafi haft í för með sér. Sé skerðing bótaréttar M því ekki heimil.

Í bréfi V til nefndarinnar kemur fram að samkvæmt fyrirbyggjandi sjúkragögnum hafi M sjálf verið þvoglumælt og virst undir áhrifum sljóvgandi lyfja. Þá liggja fyrir að X hafi sýnilega verið undir áhrifum sljóvgandi lyfja og ófær um að stjórna ökutækinu örugglega. Visar V til nánar tilgreindra ákvæða núgildandi umferðarlaga nr. 77/2019 og 2. mgr. 45 gr. a. þágildandi umferðarlaga nr. 50/1987. Séu þá skýr orsakatengsl milli ástands X og slyssins. Þrátt fyrir að M og X hafi ekki verið saman fyrr um daginn hafi M ekki getað dulist að X var undir áhrifum sljóvgandi lyfja. Hafi M því sýnt af sér stórkostlegt gáleysi með því að taka sér far með henni, og sé því rétt, sbr. 4. mgr. 4. gr laga nr. 30/2019, að hún beri 2/3 hluta tjóns síns sjálf.

**Álit.**

Rétt er að taka fram að tjónsatvik það sem M krefst bóta vegna átti sér stað fyrir gildistöku umferðarlaga nr. 77/2019 og laga nr. 33/2019 um ökutækjatrýggingar, og verður því leyst úr ágreiningi aðila á grundvelli þágildandi umferðarlaga nr. 50/1987. Í 1. mgr. 88. gr. þeirra laga segir að sá sem ábyrgð ber á skráningarskyldu vélknúnu ökutæki skuli bæta það tjón sem hlýst af notkun þess enda þótt tjónið verði ekki rakið til bilunar eða galla á tækinu eða ógætni ökumanns. Samkvæmt 2. mgr. sömu greinar má lækka eða fella niður bætur fyrir líkamstjón ef sá sem varð fyrir tjóni var meðvaldur að tjóninu af ásetningi eða stórkostlegu gáleysi, en ákvæðið er samhljóða núgildandi ákvæði 4. mgr. 4. gr. laga um ökutækjatrýggingar. Samkvæmt fyrirbyggjandi matsgerð Rannsóknarstofu í lyfja- og eiturefnafræði, dags. 23. desember 2019, var X óhæf til að stjórna bifreið með öruggum hætti vegna áhrifa af töku lyfja í lækningalegum skömmtum. Hins vegar liggur ekki fyrir að ástand X hafi verið slíkt að M hafi ekki getað dulist það að hún var ófær um að aka bifreið, og að þar með hafi M verið meðvöld að tjóni sínu af stórkostlegu gáleysi. Þannig verður ráðið af fyrirbyggjandi gögnum að X hafi sótt M og kærasta hennar í flug skömmu fyrir umrætt atvik og liggur ekkert fyrir um tengsl þeirra eða að M hafi verið kunnugt um lyfjanotkun X, en ráða má af gögnum málsins að M og X hafi ekki hist í nokkurn tíma fyrir atvikið. Þá verður ekki talið að lýsing á ástandi X í lögregluskýrslu dags. 8. desember 2019, þ.e. að hún hafi verið „sljó í hreyfingum, göngulagi og tali“ og „í andliti var hún sviplítill að sjá“ leiði til þeirrar niðurstöðu að M hafi ekki mátt dyljast það að hún var ófær um að stjórna ökutæki örugglega. Engin frekari gögn um ástand X liggja fyrir, né nokkurs konar mat á því að það hafi verið slíkt að M hafi ekki getað dulist að hún var ekki hæf til aksturs ökutækis umrætt sinn. Það er V að sýna fram á að M hafi sýnt af sér stórkostlegt gáleysi með því að taka sér far með X og hefur það samkvæmt framansögðu ekki tekist. Þar af leiðandi eru ekki efni til skerðingar bóta á grundvelli 2. mgr. 88. gr.

þágildandi umferðarlaga og á M því óskoraðan rétt til bóta úr ábyrgðartryggingu A vegna líkamstjóns þess sem hún hlaut við atvikið.

**Niðurstaða.**

M á óskertan rétt til bóta úr ábyrgðartryggingu bifreiðarinnar A hjá V.

Reykjavík, 16. mars 2021.  
Þóra Hallgrímsdóttir lögfr.

Valgeir Pálsson lögm.

Hildigunnur Hafsteinsdóttir lögfr.